

รายงานสรุปภาวะเศรษฐกิจไทยและการว่างงานไตรมาสที่ 1/2552

รายงานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด

โดย ดร.ชนิต โสรัตน์
รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
วันที่ 24 เมษายน 2552

การค้าโลกหดตัวต่ำสุดนับแต่สงครามโลกครั้งที่สอง

IMF และธนาคารโลก ได้มีการประเมินผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจอาจส่งผลให้การค้าโลกในปี 2552 หดตัวติดลบร้อยละ -6.0 ถึง -9.0 และยังประเมินว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกในปีนี้ซึ่งเดิมคาดว่าจะติดลบร้อยละ -0.5 แต่ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้รุนแรงมากกว่าที่คาดคิด ส่งผลให้เศรษฐกิจของโลกอาจติดลบร้อยละ -1.7 ซึ่งถือว่าต่ำสุดนับแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 อันเป็นผลจากเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกายังไม่ถึงจุดต่ำสุด โดยตัวเลขการค้าปลีกเดือนมีนาคมของสหรัฐฯ ติดลบร้อยละ -1.1 และตัวเลขการซื้อบ้านใหม่ของสหรัฐฯ ติดลบถึงร้อยละ -10.8 ต่ำสุดในรอบ 50 ปี ตัวเลขทางเศรษฐกิจของกลุ่มยูโรโซน ก็คาดว่าจะติดลบถึงร้อยละ -2.8 ถึงร้อยละ -3 ขณะที่ประเทศญี่ปุ่นมีสภาพทางเศรษฐกิจที่ต่ำสุดในประวัติศาสตร์ โดยคาดว่าจะติดลบไปถึงร้อยละ -5.0 สำหรับประเทศจีน ตัวเลขการส่งออกเดือนกุมภาพันธ์ติดลบร้อยละ -25.7 เดือนมีนาคมติดลบร้อยละ -17.0 ซึ่งเศรษฐกิจโดยรวมของจีนอาจโต +6.1% จากที่เคยเฉลี่ยที่ร้อยละ 9-10 เป็นตัวเลขที่ต่ำสุดในรอบ 17 ปี

กรณีประเทศไทย เศรษฐกิจถึงร้อยละ 57 ผูกติดกับเศรษฐกิจโลก ผลกระทบที่ไทยได้รับจากตัวเลขการส่งออกในไตรมาสแรกของปี 2552 ติดลบถึงร้อยละ -25.8 หากเป็นตัวเลขรวมการส่งออกทองคำจะติดลบร้อยละ -20.35 และภาคการนำเข้าในไตรมาสแรกก็ติดลบถึงร้อยละ -37.97 โดยตลาดหลักของไทยติดลบโดยเฉลี่ยร้อยละ -30 ถึง -35 ส่งผลให้ในไตรมาสแรกเศรษฐกิจไทยติดลบ -5.3% ไตรมาสสองอาจติดลบสูงสุดกว่าร้อยละ -6.0% และในไตรมาสที่สามและสี่ จะติดลบลดลง -3.0% และ -0.5 ตามลำดับ ทำให้ ปี 2552 การเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยอาจติดลบร้อยละ -3.7 ถึง -4.5

เหตุผลสำคัญที่ภาคการส่งออกติดลบ ประกอบด้วย

1. ความต้องการของประเทศ G3 หดตัวตามสภาวะการติดลบทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าลด 1% ส่งออกกระทบ 1.6%
2. ผู้นำเข้าลดสต็อกเพื่อลดต้นทุน สต็อกสินค้าในต่างประเทศยังสูงจนถึงต้น Q2 ปริมาณการสั่งในแต่ละ Order จะลดลง
3. ทุกประเทศล้วนใช้มาตรการเงินอ่อนค่าและกีดกันทางการค้า และปัญหาเงินสกุลคู่ค้าแข็ง

ตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

%YOY	2551	2552f
โลก	2.8	-1.70
สหรัฐอเมริกา	1.3	-2.5
กลุ่มยูโรโซน	0.7	-2.8
อังกฤษ	0.7	-3.0
ญี่ปุ่น	-0.7	-5.0
เกาหลีใต้	2.5	-3.5
ไต้หวัน	0.1	-3.0
ฮ่องกง	2.6	-3.8
สิงคโปร์	1.2	-5.0
ไทย	2.6	-3.7 ถึง -4.5

4. การแข่งขันสูงและการตัดราคา
5. สินค้าเกษตรไทย มีต้นทุนสูงจากการแทรกแซงราคา
6. สถาบันการเงินในประเทศคู่ค้าชะลอปล่อยสินเชื่อ

ผลกระทบการเมืองในประเทศ..ซ้ำเติมเศรษฐกิจไทย

จากผลการประท้วงของกลุ่มเสื้อแดงจนไปสู่การจลาจล ทั้งการบุกคุกสถานที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ที่พัทยา รวมทั้งการจลาจลใน กทม. ถือเป็นวิกฤตซ้อนวิกฤตสร้างความบอบซ้ำทางเศรษฐกิจและธุรกิจเอกชน ส่งผลให้ทิศทางเศรษฐกิจของไทยในไตรมาสที่ 2 จะทรุดตัวอย่างรุนแรง โดยคาดว่าภาคการท่องเที่ยวอาจจะหดตัวถึง 30-40% ไปจนถึงไตรมาส 3 ก่อนที่จะเป็นร้อยละ 10 ในไตรมาสที่ 4 ซึ่งคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะลดลงกว่า 3.219 ล้านคน และลดรายได้จากการท่องเที่ยวสองแสนล้านบาท นอกจากนี้ การเมืองในประเทศยังส่งผลให้ความเชื่อมั่นของประเทศไทยติดลบต่ำสุดในรอบ 10 ปี หลายสถาบัน จัดลำดับความน่าเชื่อถือ เช่น ฟิทช์ เลตติ้ง ปรับลดเครดิตไทย จาก BBB+ เป็น BBB และจัดความน่าเชื่อถือเงินบาทไทยจากระดับ A เป็น A- โดยให้เหตุผลว่ารัฐบาลไม่สามารถจัดการปัญหาในช่วงวิกฤตได้ อีกทั้ง ปัญหาการเมืองในประเทศไทยยังไม่จบ และความวุ่นวายทางการเมืองภายในจะสร้างความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจ ซึ่งเห็นได้จากหลายประเทศได้มีการเตือนไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น

ไตรมาสที่สอง ทิศทางเศรษฐกิจยังทรุดตัวรุนแรง

จากตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจในไตรมาสแรก ทิศทางการส่งออกยังมีแนวโน้มทรุดตัวต่อเนื่องไปจนถึงไตรมาสที่สอง เห็นได้จาก ตัวเลขการส่งออกเดือนมีนาคมติดลบสูงถึงร้อยละ -26.1 ขณะที่ภาคการนำเข้าเดือนมีนาคม ติดลบร้อยละ -35.13 เป็นที่น่าสังเกตว่าตัวเลขสินค้าประเภทเครื่องจักรเดือนมีนาคม ติดลบถึงร้อยละ -24.7 ขณะที่เดือนกุมภาพันธ์ ติดลบร้อยละ -16.1 นอกจากนี้ สัญญาณบ่งชี้ว่าตัวเลขการผลิตในไตรมาสที่สอง ยังคงมีการชะลอตัวต่อเนื่อง เห็นได้จาก การนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นปัจจัยในการผลิตติดลบถึงร้อยละ -43.2 ซึ่งเป็นการติดลบต่อเนื่องมาจากเดือนกุมภาพันธ์ ที่ติดลบร้อยละ -48.8 คาดว่าอัตราการใช้กำลังการผลิตทั้งเครื่องจักรและปัจจัยการผลิต หรือ MPI จะลดต่ำสุดในรอบ 9 ปี เหลือเพียงร้อยละ 51.7 นอกจากนี้ ตัวเลขชี้วัดความเสี่ยงของเศรษฐกิจไทย จากตัวเลขการลงทุนของ BOI ในเดือนมีนาคม ติดลบร้อยละ -28.0 ส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนทั้งปี จะติดลบมากกว่าร้อยละ -10 ในด้านสภาพคล่องการปล่อยสินเชื่อเดือนกุมภาพันธ์ของสถาบันการเงินลดลงร้อยละ 2 จากทั้งระบบ 5.669 ล้านล้านบาท เป็นสัญญาณว่าเงินในภาคธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs จะมีการดึงตัว บวกกับที่รัฐบาลกำลังสนับสนุนให้สถาบันการเงินปล่อยเงินกู้สองแสนล้านบาทให้กับรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะรัฐบาลจะออกพันธบัตรอายุพักต์ 2 อีกสองแสนกว่าล้านบาท เป็นการแย่งสภาพคล่องของภาคเอกชน

สัญญาณความเสี่ยงการว่างงานครั้งใหญ่ของระบบเศรษฐกิจไทย

จากการประเมินตัวเลขหลังวิกฤตการณ์เดือนเมษายน ที่ผ่านมา คาดว่าการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สอง อาจจะติดลบมากกว่าร้อยละ -6 ซึ่งจะเป็นการติดลบสูงสุดของปีนี้ ประเมินว่าทั้งปี เศรษฐกิจของไทยอาจติดลบร้อยละ -3.7 ถึงร้อยละ -4.5 โดยตัวเลขเศรษฐกิจที่ติดลบทุก 1% จะมีผลกระทบต่อการว่างงาน 1.12 แสนคน สัญญาณความเสี่ยงการว่างงานของระบบเศรษฐกิจไทย จากตัวเลขการว่างงานของกระทรวงแรงงานระหว่างเดือนตุลาคม 2551 ถึง 20 มีนาคม 2552 จำนวนเลิกจ้าง 328,642 คน หักด้วยจำนวนคนเข้าทำงาน 93,743 คน ทำให้การว่างงานสุทธิในช่วง 6 เดือน มีจำนวน 324,899 คน อีกทั้ง จำนวนแรงงานที่ถูกเลิกจ้างช่วงสามเดือนที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นถึงสองเท่าเป็นสัญญาณความเสี่ยงจากการว่างงานครั้งใหญ่ในระบบเศรษฐกิจของไทย โดยสำนักเศรษฐกิจการคลัง และกระทรวงแรงงาน คาดการณ์ว่าปีนี้ อัตราการว่างงานของไทย อาจจะอยู่ที่ร้อยละ 3.7 ถึง 3.8 มีแรงงานว่างงานประมาณ 1.3 ล้านคน (ใกล้เคียงกับ ปี 2541 ซึ่งว่างงานประมาณ 1.4 ล้านคน) ทั้งนี้ จากสถิติการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจให้แรงงานกลับไปสู่สภาวะปกติที่การว่างงานเฉลี่ยร้อยละ 1.2 จะต้องใช้เวลา 2-3 ปี โดยเห็นได้จากวิกฤตปี 2540 ตัวเลขการว่างงานให้กลับไปสู่ระดับต่ำกว่า 1 ล้านคน ต้องใช้เวลาถึง 4 ปี (2541-2544)

ประมาณการคนว่างงานของไทยในไตรมาสที่ 2

➤ ว่างงานสะสม ถึง กันยายน 2552 (1.2%)	450,000 คน
➤ ว่างงานสุทธิ ตุลาคม 51 ถึง มีนาคม 52	234,899 คน
➤ ประมาณการว่างงานจากภาคการผลิต เม.ย. – มิ.ย.	100,000 คน
➤ ประมาณแรงงานใหม่ จบการศึกษา ปี 51-52 (40% หางานไม่ได้)	150,000 คน
➤ ตัวเลขการว่างงานภาคขนส่ง / โลจิสติกส์	140,000 คน
➤ ตัวเลขการว่างงานภาคการท่องเที่ยว	250,000 คน
รวม	1,324,899 คน

เศรษฐกิจไทยยังไม่ถึงจุดต่ำสุด

พิจารณาจากแผนกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล อาจไม่เพียงพอในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้เป็นบวกภายในสิ้นปีนี้ การที่เศรษฐกิจของไทยจะถึงจุดต่ำสุดจะต้องดูจากเศรษฐกิจของโลก ซึ่งทางธนาคารโลก ได้ประมาณว่าอาจจะมี การฟื้นตัวในต้นปีหน้า ซึ่งเศรษฐกิจของประเทศไทยไปผูกพันอยู่กับการค้าโลกค่อนข้างสูง ทำให้การแก้ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศไม่สามารถแยกออกจากระบบเศรษฐกิจโลกได้ อีกทั้ง ผลกระทบการเมืองในประเทศที่ยังไม่นิ่ง เป็นการซ้ำเติมภาคการท่องเที่ยว , การลงทุน , ความเชื่อมั่น และการบริโภคภายในประเทศ นอกจากนี้ งบกระตุ้นเศรษฐกิจ

ของรัฐบาลที่ออกมาเป็นรูปธรรมในขณะนี้ยังคงค่อนข้างน้อย มีเฉพาะเช็คช่วยชาติ ซึ่งมีผลอยู่ใน GDP ไม่เกินร้อยละ 0.2 สำหรับโครงการต้นกล้าอาชีพก็จะต้องใช้เวลาในการขับเคลื่อนและยังมีปัญหาทางเทคนิคอยู่มาก อย่างไรก็ตามมาตรการต่างๆของรัฐบาลที่มีจำเป็นจะต้องอาศัยเม็ดเงินจำนวนมาก ซึ่งในปี 2552 คาดว่าภาษีจะต่ำกว่าประมาณการร้อยละ 2.4 แสนล้านบาท ทำให้รัฐบาลอาจไม่สามารถใช้มาตรการด้วยการลดภาษี เพื่อกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อีกในด้านงบประมาณการคลังที่ติดลบ รัฐบาลได้เพิ่มงบกลางปีไปประมาณ 3.5 แสนล้านบาท และยังสามารถขาดดุลงบประมาณได้อีก 9.4 หมื่นล้านบาท เงินส่วนใหญ่ใช้ไปในการใช้จ่ายประจำ ทำให้อาจมีเม็ดเงินไม่เพียงพอที่จะมากระตุ้นเศรษฐกิจ และเป็นอุปสรรคต่อการที่รัฐบาลจะใช้นโยบายการคลัง ซึ่งการจัดเก็บภาษีต่ำกว่าเป้าหมายจะยังมีผลต่อเนื่องไปถึงปี 2553 ซึ่งคาดว่าอาจจะเก็บภาษีต่ำกว่าเป้ากว่าสามแสนล้านบาท ส่งผลให้รัฐบาลมีการปรับตัวเลขงบประมาณ (2553) จาก 1.99 ล้านล้านบาท เหลือเพียง 1.77 ล้านล้านบาท อาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาให้เศรษฐกิจพลิกฟื้นในต้นปี 2553 ได้ลำบากมากขึ้น นอกจากนี้การขับเคลื่อนนโยบายทางการเงินจากการลดดอกเบี้ยชี้หน้าของธนาคารแห่งประเทศไทย จนเหลือเพียง 1.25 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งการที่จะลดลงต่ำกว่านี้จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้ที่เกษียณ ทำให้ในอนาคตการใช้ดอกเบี้ยกระตุ้นเศรษฐกิจอาจทำไม่ได้มากไปกว่านี้มากนัก

อย่างไรก็ตาม หากมองเศรษฐกิจของไทยในทางบวกก็ยังมีอยู่มาก เห็นได้จากสถาบันการเงินของไทย แทบไม่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก ยังมีเงินเหลือและสภาพคล่องสูง เพียงแต่เลือกปลอดภัยหรือ Play Safe เท่านั้น อีกทั้ง ตลาดภายในประเทศของไทยซึ่งเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 55 ของ GDP ก็ยังมีความแข็งแกร่ง รองรับเศรษฐกิจและแรงงานได้มากกว่าที่คิด นอกจากนี้ ภาคการส่งออกก็ไม่ได้เลวร้ายไปทั้งหมด โดยกลุ่มเครื่องแต่งกาย , กลุ่มอาหาร เช่น กุ้งและไก่แช่แข็ง , กลุ่มอัญมณี และกลุ่มรองเท้า ฯลฯ แจ้งว่ายังมีตัวเลขเป็นบวก และยังคงต้องการแรงงานอยู่มาก รวมถึงแนวโน้มการส่งออกยางพาราไปยังประเทศจีน ก็เริ่มมีทิศทางแจ่มใส ซึ่งตลาดส่งออกของไทย เช่น จีน ก็มีแนวโน้มติดลบน้อยลง เป็นผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลจีน และแนวโน้มการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เริ่มมีมาตรการที่ชัดเจนและเห็นสัญญาณในทางบวกมากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลมีความเข้าใจปัญหาและมีมาตรการที่จะขับเคลื่อน กระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้งภายในประเทศ , การท่องเที่ยว และสร้างความเชื่อมั่นเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจของไทย กลับมาพลิกฟื้น ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ก็ยังมองว่า การส่งออกของไทยยังสามารถกลับเป็นบวกได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ ก็ให้เห็นภาพในเชิงบวก ว่าเศรษฐกิจของไทยก็อาจจะไม่เลวร้ายไปกว่าที่คิด แต่การจะให้เศรษฐกิจของไทยไม่ติดลบ , ไม่มีปัญหาการว่างงานและเศรษฐกิจพลิกฟื้นเป็นปกติได้ในเร็ว ๆ นี้ คงต้องอาศัยปาฏิหาริย์

*****

บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล ไม่เกี่ยวกับสถาบันฯ การนำไปใช้แล้วแต่ดุลยพินิจ ข้อมูลเพิ่มเติม www.tanitsorat.com